

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3441/2022
01.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Гордане Џакула и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Борис Сарић адвокат из ..., против тужене Предшколска установа „Радосно детињство“ Нови Сад, коју заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1732/22 од 21.04.2022. године, у седници већа одржаној 01.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1732/22 од 21.04.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1732/22 од 21.04.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1817/2021 од 31.01.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужена обавезе да јој, за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године, исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 87.975,50 динара са законском затезном каматом од 01.10.2021. године до исплате и на име законске затезне камате на износ главног дуга за период од дана доспелости до дана вештачења 30.09.2021. године, износ од 17.535,29 динара, на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 83.692,20 динара са законском затезном каматом од 01.10.2021. године до исплате и на име законске затезне камате на износ главног дуга, за период од дана доспелости до дана вештачења 30.09.2021. године, износ од 14.712,26 динара, и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.466,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 113.149,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1732/22 од 21.04.2022. године одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1817/21 од 31.01.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев (став први изреке), обавезана

тужена да тужиљи за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 87.975,50 динара са законском затезном каматом од 01.10.2021. године до исплате и на име законске затезне камате на износ главног дуга за период од дана доспелости до дана вештачења 30.09.2021. године износ од 17.535,29 динара (став други изреке), на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 83.692,20 динара са законском затезном каматом од 01.10.2021. године до исплате и на име законске затезне камате на износ главног дуга за период од дана доспелости до дана вештачења 30.09.2021. године износ од 14.712,26 динара (став трећи изреке) и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.466,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став четврти изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе по питању права запослених у јавним службама, којима се плате исплаћују у висини минималне зараде, на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, и усаглашавања са правним ставом који је усвојен на седници Грађанског одељења овог суда од 05.07.2022. године.

Из наведеног разлога, на основу одредбе члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у утуженом периоду била у радном односу код тужене на радном месту ..., са утврђеним коефицијентом за обрачун и исплату плате од 6,30. У спорном периоду тужена је тужиљи обрачунавала и исплаћивала зараду тако што је основицу, коју објављује Влада Републике Србије, множила са коефицијентом радног места тужилце на основу метода обрачуна плате у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19, који се примењује од 18.06.2001. године), а према ком закону се додаци за регрес и исхрану у току рада за запослене код тужене нису посебно обрачунавали и исплаћивали јер су садржани у коефицијенту радног места. Пошто је тако добијена висина основне плате у спорном периоду била нижа од износа минималне зараде тужена је вршила корекцију плате до износа минималне зараде, па је тужиљи у спорном периоду, исплаћивана плата у висини минималне зараде. У обрачунским листама плата тужилце није исказивана као посебна ставка накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Вештачењем је утврђена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у две варијанте: према параметрима из Општег колективног уговора из 2008. године и најповољнијим параметрима за тужену у тренутно важећим Посебним колективним уговорима у Републици Србији (накнада

трошкова за исхрану у току рада у бруто износу од 250,00 динара на дневном нивоу, односно 175,25 динара нето, а накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у висини 1/12 минималне зараде на месечном нивоу).

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужиљи исплаћивана минимална зарада следи да тужиљи није исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес, па је тужена дужна да јој те накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, а према критеријумима у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији за јавна предузећа која се финансирају из буџета, који су били важећи у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, бр. 18/10... 157/2020), прописано је да се висина плате, накнаде и других примања утврђује јединствено за све запослене у предшколским установама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, у складу са прописима којима се уређују плате, накнаде и друга примања из радног односа у јавним службама, а ставом 2. истог члана прописано је да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 43/17, 85/20 и 97/20 који је важио до 13.07.2020. године), у одредби члана 35. прописао је да запослени има право на плату у складу са законом (став 1), да се плата запосленог утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента, додатка на плату и обавеза које запослени плаћа по

основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 2). Одредбом члана 36. наведеног колективног уговора прописано је да основна плата запосленог представља производ основице и коефицијента у складу са законом, а које одредбе су садржане и у одредбама чланова 36. и 37. важећег Колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 97/2020 од 07.07.2020. године)

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка бб. наведене уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у предшколском образовању и васпитању.

У конкретном случају, тужилца је запослена у предшколској установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада према одредби члана 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. цитираног Закон о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце. Тај основ не постоји ни у општем акту. Сагласно наведеном, тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је стога чињеница да јој је у спорном периоду исплаћивана минимална зарада на основу одредбе цитираних одредби 35. и 36. (односно 36. и 37) Посебног Колективног уговора за запослене у

установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (као она основна плата која се исплаћује у тој висини и у ситуацији када је била нижа од минималне зараде) без утицаја на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Како су преиначене нижестепене пресуде и одбијен тужени захтев, поводом ревизије тужене, то су преиначене нижестепене пресуде и у погледу одлуке о трошковима.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1. и чланом 154. ЗПП. Туженој су, у складу са опредељеним захтевом, признати трошкови на име састава одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара, судске таксе на одговор на тужбу у износу од 7.450,00 динара, приступа заступника тужене на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за састав жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, судске таксе на жалбу у износу од 13.233,00 динара и судске таксе на ревизију у износу од 26.466,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић